

Strategie protidrogové politiky a primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v MČ Praha 22 na období 2022 - 2027

Obsah

1.	OBECNÁ ČÁST	2
2.	LEGISLATIVA.....	3
3.	CHARAKTERISTIKA MČ PRAHA 22.....	4
4.	POČET OBYVATEL V MČ PRAHA 22	5
5.	ÚDAJE O ZŠ, MŠ, KTERÉ ZŘIZUJE MČ PRAHA	5
6.	ZÁKLADNÍ PŘÍSTUP K ŘEŠENÍ PROBLÉMU UŽÍVÁNÍ DROG.....	5
7.	ÚLOHA MČ PRAHA 22 V OBLASTI PROTIDROGOVÉ PREVENCE	5
8.	VYMEZENÍ PRIMÁRNÍ PROTIDROGOVÉ PREVENCE V MČ PRAHA 22	6
9.	SYSTÉM PREVENCE NA ŠKOLÁCH	8
10.	TRENDY DROGOVÉ SITUACE A RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ.....	10
11.	OBECNÉ CÍLE PROTIDROGOVÉ POLITIKY MČ PRAHA 22	11
12.	CÍLE PROTIDROGOVÉ POLITIKY MČ PRAHA 22	11
13.	SWOT ANALÝZA.....	13
14.	POSÍLÁNÍ A CÍLE STRATEGIE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ NA OBDOBÍ 2022-2030	13
15.	LEGISLATIVNÍ VYMEZENÍ.....	15

Strategie protidrogové politiky a primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v MČ Praha 22 na období 2022 - 2027

Strategie protidrogové politiky MČ Praha 22 na období 2022 – 2027 byla schválena usnesením UR-137-8/22, na 8. zasedání RMČ Praha 22 dne 8. března 2022. Základním cílem tohoto dokumentu je stanovení priorit a hlavních směrů rozvoje v oblastech protidrogové politiky a prevence rizikového chování. Strategie MČ Praha 22 staví na spolupráci se všemi dotčenými orgány. Zdrojem pro sestavení byly strategické dokumenty na úrovni státu a hl. m. Prahy.

Strategie byla zpracována na období let 2022 – 2027.

1. Obecná část

Dle § 29 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek se obec v samostatné působnosti podílí na realizaci protidrogové politiky na svém území.

Strategie protidrogové politiky a primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Městské části Praha 22 (dále jen MČ Praha 22) je základním koncepčním dokumentem pro další směřování a naplňování protidrogové politiky na území MČ Praha 22 na období 2022 – 2027. Strategie se zabývá užíváním ilegálních návykových látek, problematikou užívání alkoholu a tabáku, patologickým hráčstvím a primární prevencí rizikového chování dětí a mládeže v městské části.

Hlavním cílem strategie je minimalizace negativních dopadů v oblasti veřejného zdraví, v oblasti sociální situace jednotlivců, rodin a místních komunit a ochrana veřejného pořádku. Záměrem je také podpora odmítavého přístupu ke konzumaci alkoholu a tabáku a pravidelný dohled nad dodržováním prodeje těchto komodit osobám starším 18 let.

Strategie odráží potřebu vytvořit pro školy a školská zařízení v MČ Praha 22 základní koncepční materiál, ze kterého by bylo možné při realizaci primární prevence rizikového chování (dále „PPRCH“) vycházet.

Zaměřuje se na systémová opatření při realizaci PPRCH na území MČ Praha 22. Podporuje optimalizaci a stabilizaci sítě realizátorů programů specifické primární prevence a zvyšování odborných předpokladů pracovníků, kteří se věnují preventivní práci s dětmi a mládeží. Soustřeďuje se na zajišťování kvality poskytovaných preventivních programů. Strategie stanovuje strukturu vzájemné

spolupráce všech zúčastněných subjektů, které se na realizaci PPRCH na území MČ Praha 22 podílejí.

Užívání návykových látek a nezákonné zacházení s nimi, je nejen v naší MČ, ale i v celé ČR vnímáno jako vážný problém, který stále představuje ohrožení zdraví, bezpečnosti, sociální situace a prosperity obyvatel, zejména mládeže.

Mezi významná nebezpečí, jež drogový problém představuje, patří i změny základních životních hodnot, oslabování vůle, narušování mezilidských a rodinných vztahů, ohrožení pořádku, veřejného zdraví a bezpečnosti. Z těchto důvodů je třeba řešit problém závislosti komplexně, v městské části Praha 22 se především jedná o prevenci užívání návykových látek, látek běžně dostupných (organických rozpouštědel) a návykových látek veřejně tolerovaných a propagovaných (alkohol a tabák).

Základními materiály, ze kterých Strategie protidrogové politiky a prevence rizikového chování vychází, jsou následující:

- Národní strategie protidrogové politiky na období 2019 – 2027
- Protidrogová politika hlavního města Prahy na období 2014 – 2020
- Střednědobý plán a koncepce rozvoje sociálních a souvisejících služeb v MČ Praha 22 na období 2020 – 2030

Na vzniku koncepce se podíleli zástupci MČ Praha 22, školní metodici prevence, a zástupci organizací realizujících preventivní programy ve školách.

2. Legislativa

V souvislosti se systémovými změnami v přestupkové legislativě jsou s účinností od 1. července 2017 přestupky za držení drogy a pěstování psychoaktivních rostlin nebo hub v malém množství pro vlastní potřebu přesunuty do zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách.

Dne 31. května 2017 nabyl účinnosti zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který nahradil zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

Zásadní legislativní změnou je zavedení plošného zákazu kouření ve vnitřních prostorách provozoven stravovacích služeb s výjimkou vodních dýmek a elektronických cigaret. Zákon i nadále upravuje prodej alkoholických nápojů, tabákových výrobků a elektronických cigaret.

Dalšími zákony vztahujícími se k dané problematice jsou:

- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích

Městská část Praha 22 dbá o potřeby svého regionu a přijímá proto opatření, která vycházejí z výše uvedených strategií a právních předpisů. K zabezpečení potřebných opatření spolupracuje MČ Praha 22 se všemi subjekty působícími v oblasti protidrogové politiky.

Spolupracující organizace:

Městská police

Policie ČR

ProPrev o.s.

Život bez závislostí z.s.

Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 10

SVP Klíčov

Anabell z.ú.

Prospe z.s.

3. Charakteristika MČ Praha 22

Městská část Praha 22 je jednou z 57 městských částí hl. m. Prahy. Nachází se ve východním okraji hl. m. Prahy. Městskou část Praha 22 tvoří Uhříněves, Pitkovice a Hájek u Uhříněvsi. Převažuje zde zástavba s byty, bytovými a rodinnými domy. Možnost uspokojení potřeb dětí a mládeže je poměrně vysoká, stejně jako identifikace s prostředím. Podstatným faktorem MČ Praha 22 je dlouhodobý příliv obyvatelstva, převážně mladých rodin s malými dětmi, což může ale nemusí znamenat nárůst rizikového chování, protiprávního jednání a chování či zvýšení kriminality.

V rámci hl. m. Prahy nepatří MČ Praha 22 mezi tzv. „otevřenou drogovou scénu“. Nicméně stejně jako v jiných městských částech, drogy, nelegální návykové látky jsou, včetně výskytu rizikového chování a kriminality.

Za problém MČ Praha 22 z pohledu užívání drog je považováno především zneužívání alkoholu a tabáku mezi mladistvými.

Tabák je napříč věkovými skupinami druhou nejrozšířenější drogou.

Také zkušenosti s marihuanou se potvrzují. Lze konstatovat trend odklonu od experimentování s návykovými látkami s větším potencionálním poškozením. Častěji, než užívání návykových látek školy řeší jiné formy rizikového chování – trávení času na internetu a hraní her, agresivní chování, kyberšikanu a záškoláctví.

Na městské části Praha 22 nejsou organizace, které poskytují programy substituční léčby, detoxikace, stacionární léčby, krátkodobé a střednědobé ústavní léčby, rezidenční péče v terapeutických komunitách a rezidenční doléčovací programy.

4. Počet obyvatel v MČ Praha 22

k 1. 1. 2022 – 11 186

5. Údaje o ZŠ, MŠ, které zřizuje MČ Praha

Název školy, školského zařízení	Počet dětí/žáků	Zřizovatel
ZŠ, Praha 10, nám. Bří Jandusů 2	752	MČ Praha 22
ZŠ U Obory, Praha 10, Vachkova 630	742	MČ Praha 22
MŠ, Praha 10, Za Nadýmačem 927	260	MČ Praha 22
MŠ Sluneční, Praha 10, Sluneční 1550/20	142	MČ Praha 22
MŠ Pitkovice, příspě.org., Praha 10, Hlívová 303/4	101	MČ Praha 22

6. Základní přístup k řešení problému užívání drog

K předcházení problémů spojených s užíváním drog je v městské části Praha 22 uznávána komplexní specifická primární prevence ve školách, která je současně základním pilířem prevence. Dále je to kontrola prodeje, distribuce a užívání alkoholu a tabáku, snižování jejich dostupnosti. Mezi další patří získávání právních vědomostí o škodlivosti užívání drog.

7. Úloha MČ Praha 22 v oblasti protidrogové prevence

Prevence závislostí zaměřená na děti a mládež je součástí širšího rámce prevence rizikového chování. Systém koordinuje MŠMT. Příprava a koordinace programů zaměřených na primární protidrogovou prevenci je v kompetenci protidrogové koordinátorky s úvazkem 0,2, která organizačně přísluší pod odbor kanceláře úřadu. Spolupracuje s metodiky prevence na základních školách, s řediteli ZŠ a MŠ a obvodním metodikem prevence pedagogicko-psychologické poradny. Spolupracuje s odborem sociálních věcí a zdravotnictví. Je na zvážení zřídit na ÚMČ Praha 22 pozici protidrogového koordinátora a prevence kriminality. Realizaci programů specifické primární prevence na školách MČ Praha 22 zprostředkovává protidrogová koordinátorka, školní metodici prevence a odbor sociálních věcí a zdravotnictví. Prevence je nabízena nebo i zajišťována v rámci spolupráce školám, které zřizuje MČ Praha – Kolovraty. Programy jsou zajišťovány z rozpočtu MČ a z dotačních titulů. Komplexní programy primární prevence především zajišťují nestátní neziskové organizace.

Problematika užívání alkoholu, tabáku a nelegálních návykových látek je v rámci ÚMČ Praha 22 řešena kurátorem pro mládež, pracovníkem odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

Otázkami primární prevence se zabývá školská komise. Další komisí, které se zabývá protidrogovou prevencí či prevencí kriminality je komise sociálních věcí, zdravotnictví a komunitního plánování.

Metodická úloha

Vyhodnocovat každoročně úroveň preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních prostřednictvím Závěrečné zprávy o naplňování Minimálních preventivních programů.

Dotační úloha

Vést školy a školská zařízení k vyhledávání jiných zdrojů financování preventivních programů (MŠMT, MHMP a jiné). Školám dle potřeb poskytovat finanční podporu z rozpočtu MČ Praha 22, dle počtu dětí a žáků.

Vzdělávací úloha

Podporovat systematické vzdělávání pedagogů, včetně školních metodiků prevence.

Osvětová a informační úloha

Šířit preventivní osvětu mezi občany MČ Prahy 22 a rodiči dětí a žáků. Obnovit informace z oblasti prevence na webových stránkách MČ Praha 22 v souvislosti s jejich inovací. Snahou je osvětu a informaci směrem k rodičům začlenit i do projektu MČ Praha 22 – Místní akční plán rozvoje vzdělávání.

8. Vymezení primární protidrogové prevence v MČ Praha 22

Primární protidrogová prevence tvoří jeden ze základních pilířů protidrogové politiky MČ Praha 22.

Za prevenci rizikového chování považujeme jakékoli typy výchovných, vzdělávacích, zdravotních, sociálních či jiných intervencí směřujících k předcházení výskytu rizikového chování, zamezujících jeho další progresi, zmírňujících již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhajících řešit jeho důsledky. Obecně v tomto duchu rozlišujeme minimálně těchto devět oblastí rizikového chování, které v současné školní prevenci představují hlavní tematické oblasti:

- záškoláctví
- šikana, včetně kyberšikany a extrémní projevy agrese
- extrémně rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- rasismus a xenofobie
- negativní působení sekt

- sexuální rizikové chování
- závislostní chování (adiktologie)
- poruchy a problémy spojené se syndromem týraného a zanedbávaného dítěte
- spektrum poruch příjmu potravy
- duševní nepohoda žáků a jejich rodičů v souvislosti s výskytem onemocnění COVID 19

Programy primární prevence, především interaktivní programy pomáhají čelit žákům sociálnímu tlaku. Jsou zaměřené na zkvalitnění komunikace, nenásilné zvládání konfliktů, odmítání návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládání úzkosti a stresu apod. Programy jsou realizovány externími odborníky nebo přímo školními metodiky prevence, vždy s vědomím ředitele školy.

Prevence může být:

- a) všeobecná, která je zaměřena na větší počet dětí, žáků a dospělých, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- b) selektivní, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování,
- c) indikovaná, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

Prevence není prováděna zastrašováním, citovým vydíráním, pouhého předávání informací, samostatně realizovaných jednorázových akcí, potlačování diskuse. Hromadné aktivity nebo promítání filmu by měly být pouze doplňkem, na který by měl vždy navazovat rozhovor v malých skupinkách.

Úloha protidrogového koordinátora MČ Praha 22

- spolupracuje s krajským protidrogovým koordinátorem,
- monitoruje situaci ve školách a školských zařízeních v MČ Praha 22 z hlediska podmínek pro realizaci Minimálních preventivních programů a pomáhá zajistit aktivity společné pro školy v MČ Praha 22,
- dle potřeb zajišťuje pracovní porady (semináře) školních metodiků prevence ze škol MČ Praha 22,
- zúčastňuje se pracovních porad svolávaných krajským protidrogovým koordinátorem,
- spolupracuje se školami MČ Praha 22 v oblasti grantové činnosti a financování prevence rizikového chování,
- spolupracuje s odborem sociálních věcí a zdravotnictví v oblasti prevence kriminality,

- přenáší informace o koncepci a aktuálních trendech v prevenci rizikového chování,
- shromažďuje kontakty na dostupná krizová, poradenská a preventivní zařízení,
- doporučuje odbornou i populární literaturu a videonahrávky vhodné pro preventivní výchovu,
- pomáhá zavádět nové či osvědčené metodické postupy do přímé práce školních metodiků prevence a dalších pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence.

9. Systém prevence na školách

Základní školy v souladu s platnou legislativou zákonnou mají povinnost realizovat prevenci. Vytváří Minimální preventivní program – konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj, rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Problematiku prevence rizikového chování implementují do svých školních vzdělávacích programů.

Ředitel školy

Ředitel školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole zpravidla výchovným poradcem a školním metodikem prevence, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem.

Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícímu počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené na:

- prevenci školní neúspěšnosti,
- primární prevenci rizikového chování,
- kariérové poradenství integrující vzdělávací, informační a poradenskou podporu (např. pomoc při volbě studijního oboru a pozdějšímu profesnímu uplatnění),
- odbornou podporu při integraci a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- péči o vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků,
- průběžnou a dlouhodobou péči s nižším prospěchovým výsledkem a sníženou známkou z chování,
- metodickou podporu učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností do vzdělávací činnosti školy.

Ředitel vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování,
- koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu a začleněním Školního preventivního programu do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy,
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem sociálně patologických jevů ve škole,
- jmenováním pedagogického pracovníka školním metodikem prevence, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- vzděláváním školního metodika v oblasti specifické primární prevence,
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního psychologa/školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu,
- spoluprací s metodikem prevence v Pedagogicko-psychologické poradně,
- podporou aktivit zaměřených na využívání volného času dětí a žáků se zřetelem k jejich zájmům a jejich možnostem a spoluprací se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

Školní metodik prevence

- standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny právním předpisem,
- koordinuje přípravu Minimálního preventivního programu a jeho zavádění ve škole, podle aktuálních potřeb a podmínek program inovuje, podílí se na jeho realizaci a vyhodnocuje jeho účinnost,
- odborně a metodicky pomáhá především učitelům odpovídajících výchovně vzdělávacích předmětů, ve kterých je možné vhodnou formou zavádět do výuky etickou a právní výchovu, výchovu ke zdravému životnímu stylu,
- poskytuje učitelům a ostatním pracovníkům školy nebo školského zařízení odborné informace z oblasti prevence, pravidelně je informuje o vhodných preventivních aktivitách pořádaných jinými odbornými zařízeními,
- sleduje ve spolupráci s dalšími pracovníky školy rizika vzniku a projevy rizikového chování a navrhuje cílená opatření k včasnému odhalování těchto rizik a k řešení vzniklých problémů,
- informuje pracovníky školy nebo školského zařízení o způsobech řešení krizových situací v případech výskytu rizikového chování ve škole,

- spolupracuje s protidrogovým koordinátorem MČ Praha 22 a školními metodiky škol v MČ Praha 22, účastní se pracovních setkání,
- spolupracuje s Policií ČR, Městskou policií, PPP, OSPOD
- spolupracuje na základě pověření ředitele školy s poradenskými a preventivními zařízeními, se zařízeními realizujícími vzdělávání v prevenci a s institucemi zajišťujícími sociálně právní ochranu dětí a mládeže, zajišťuje informovanost žáků školy, jejich zákonných zástupců a pracovníků školy nebo školského zařízení o činnosti těchto institucí a organizací, zpracovává Minimální preventivní program školy

Výchovný poradce

- spolupracuje s metodikem prevence a třídními učiteli
- spolupracuje se specializovanými institucemi a organizacemi

Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci):

- spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy a žáky tříd,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy, získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

10. Trendy drogové situace a rizikového chování

Prevence závislostí zaměřená na děti a mládež je součástí prevence rizikového chování. Problémem v MČ Praha 22 je z pohledu užívání drog především zneužívání alkoholu a tabáku mezi mladistvými. Alarmující je posun výskytu do stále mladších věkových skupin. Jako nejrozšířenější se ukazuje být veřejného užívání alkoholu, včetně skrytého užívání.

Varovným signálem je užívání destilátů, ať už čistých či v podobě míchaných nápojů.

Tabák je další drogou napříč všemi věkovými skupinami. Zkušenosti s marihuanou jsou ojedinělé, případně mohou být skryté.

Užívání alkoholu dětmi a mladistvými je předstupněm rozvoje trestné činnosti, užívání drog. Problematika užívání alkoholu, tabáku a nelegálních návykových látek je v rámci ÚMČ Praha 22 řešena odborem sociálních věcí.

Městská policie v provozovnách na území městské části provádí namátkové bezpečnostní kontroly týkající se podávání alkoholu nezletilým. Policie nemá mnoho možností, jak tento problém řešit. Většinou se jedná o přestupek, který je předáván k řešení na úřad městské části příslušný dle místa provozovny, ve které k přestupku došlo. Policií musí být přistižen ten, kdo mladistvému alkohol podá nebo prodá. Kromě restauračních zařízení a klubů jsou problematickými také obchody s večerní otevírací pracovní dobou. Ze zkušeností policistů, ředitelů škol i zaměstnanců úřadu lze potvrdit, že v nich jsou prodávány alkoholické a tabákové výrobky bez kontroly věku kupujícího.

11. Obecné cíle protidrogové politiky MČ Praha 22

Obecné cíle:

- Snížit potencionální rizika spojená s užíváním drog dětí, žáků a dospělých.
- Zvýšit informovanost o užívání návykových látek.
- Snížit míru experimentálního užívání a příležitostného užívání drog.
- Snížit dostupnost drog, alkoholu a tabáku.
- Spolupráce se subjekty prevence (MŠMT, Pedagogicko-psychologická poradna, MHMP, zdravotnická zařízení, školy a školská zařízení, Městská policie, vzdělávací organizace např.).
- Monitoring.

12. Cíle protidrogové politiky MČ Praha 22

Specifická primární prevence - prostřednictvím efektivního systému prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže v MČ Praha 22 a snížit dostupnost návykových látek.

Cíle primární prevence:

- Provést analýzu poskytovatelů primární prevence v MČ Praha 22 a v jejím nejbližším sousedství.
- Udržet aktivity primární prevence minimálně v dosavadním rozsahu.
- Podporovat realizaci kvalitních, dlouhodobých a osvědčených programů specifické primární prevence realizovaných přímo na školách.
- Podporovat odborné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence drogových závislostí.
- Začleňovat do metodiky programů primární prevence drogových závislostí prevenci zneužívání tabákových výrobků, alkoholu a nových syntetických drog.

- Vyhodnocovat realizované a podpořené programy specifické prevence na základě vytvořených nástrojů hodnocení kvality a efektivity.
- Podporovat preventivní programy pro rodiče a širší veřejnost s cílem informovat je o drogové problematice.
- Zlepšit spolupráci a zefektivnit tok informací mezi jednotlivými subjekty působícími v oblasti primární prevence.
- Prosadit jednotnou spolupráci s městskými částmi v oblasti financování.

Cílové skupiny primární prevence

- Děti v mateřských školách, žáci základních škol.
- Metodici prevence na školách, výchovní poradci škol, ředitelé škol, ostatní pedagogové.
- Rodiče žáků všech typů škol, laická veřejnost.
- Specifické cílové skupiny (školní metodici prevence, třídní učitelé).

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik v chování žáků:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím, multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling,
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- spektrum poruch příjmu potravy,
- vulgarita mezi žáky, vulgarita vůči učitelům,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování, předčasná sexuální aktivita, prevence sexuálního zneužívání a týrání.
- negativní jevy v prostředí internetu a jevů potlačující lidská práva

Dalším cílem je provádět ve spolupráci s represivními složkami pravidelné kontroly konzumace alkoholu, kouření tabákových výrobků mladistvými v pohostinských zařízeních a zda je v obchodech dodržován zákaz prodeje alkoholu a tabákových výrobků mladistvým. Tyto kontroly provádět i na vytipovaných místech, kde se prokazatelně schází mládež nebo dospělí za účelem konzumace alkoholu a kouření tabákových výrobků. V rámci MČ Praha 22 vymezit veřejná prostranství se zákazem požívání alkoholických nápojů a navrhnout je prostřednictvím legislativního procesu do obecně závazné vyhlášky hl. m. Prahy, o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích.

Nespecifická primární prevence – podpora aktivit, které tvoří nedílnou součást primární prevence. Jejím obsahem jsou všechny metody a přístupy umožňující harmonický rozvoj dětí, žáků ale i dospělých, včetně možnosti rozvíjení nadání, zájmů a pohybových a sportovních aktivit. Programy nespecifické prevence, různé volnočasové aktivity je žádoucí rozvíjet a podporovat, a to buď přímo ve školách, školských zařízeních a zájmových organizacích.

13. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existence prevence rizikového chování žáků, protidrogové politiky - kvalita organizací poskytujících služby v oblasti preventivních aktivit - existence metodiků prevence na školách a jejich profesionální postoj k preventivním aktivitám ve školách a vzájemná spolupráce - vzdělávání školních metodiků a učitelů škol v oblasti prevence 	<ul style="list-style-type: none"> - dosud neměřená kritéria sledování efektivity minimálních preventivních programů - malé zapojení rodičů či zákonných zástupců dětí do systému preventivních programů škol - nedostatek legislativních prostředků účinné represe zaměřené na alkoholové a tabákové výrobky - nesystémové financování prevence formou grantů - minimální podpora školních metodiků prevence ze strany MŠMT; dosud nemají odpočet hodin z přímé pedagogické činnosti; nepřímé činnosti (výkaznictví, pohovory apod.) dělají nad rámec svých pracovních povinností
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - vzájemné propojení mezi institucemi pracujících s dětmi a mladistvými na místní úrovni - možnost systematického a dlouhodobého vzdělávání metodiků prevence - zavedení školních preventivních týmů (školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog) - rozšiřování znalosti právního vědomí mezi rodiče a žáky - spolupráce s rodiči, pedagogy - zdravá medializace problémů, osvěta - sledování ukazatelů výskytu rizikového chování ve školách (snížená známka z chování, neomluvené hodiny), zneužití alkoholu, návykových látek, šikana ve školách a kriminalita dětí a mladistvých 	<ul style="list-style-type: none"> - možnost vzrůstajícího trendu sociálně nežádoucích forem jednání v dětské populaci z důvodu migrace obyvatelstva - negativní dopad vlivu médií na děti a mládež - malá spolupráce zákonných zástupců dětí a žáků v oblasti prevence - bagatelizace preventivního působení, obecné podceňování problematiky prevence sociálně patologických jevů - problematické financování - podceňování úrovně vzdělání preventivistů

14. Poslání a cíle Strategie prevence rizikového chování na období 2022-2027

Poslání:

Základním posláním všech protidrogových opatření přijatých MČ Praha 22 je vytvoření bezpečného, zdravého prostředí pro život občanů městské části

a jejich ochrana, zejména dětí a mladistvých, před užíváním tabáku, alkoholu a nelegálních návykových látek a jejich následky.

Obecné cíle:

- Součinnost a propojení všech subjektů spolupracujících v oblasti primární prevence na území SO Praha 22 a v nejbližším okolí.
- Zachovat součinnost škol a školských zařízení SO Praha 22, včetně prohloubení spolupráce v oblasti prevence rizikového chování.
- Stabilizace nebo snížení míry experimentálního a příležitostného užívání drog
- Snížení dostupnosti drog zejména pro mladé lidi
- Podpora zapojování rodin do života škol a školských zařízení.
- Podpora v oblasti grantových programů.
- Poskytování informací, poskytování didaktických materiálů, zvyšování sociálních dovedností
- Zmapování potřeb v oblasti primární prevence.

Specifické cíle:

- Podpora a rozvoj programů zajišťujících specifickou primární prevenci prostřednictvím grantového programu MČ Praha 22.
- Podpora odborného růstu školních metodiků prevence, zvyšování jejich kompetencí v oblasti specifické primární prevence.
- Podpora a rozvoj činnosti nízkoprahových klubů a poradenských služeb.
- Spolupráce při realizaci aktivit vedoucích k potlačování nabídky drog.
- Kontroly PČR a MP v oblasti užívání alkoholu dětmi a mladistvými.
- Kontroly prodeje legálních drog (alkoholu a tabáku).
- Kontroly provozoven (barů, restaurací, heren) na území městské části Praha 22 ze strany PČR a MP za účasti referentů úřadu městské části.
- Kontroly vytipovaných míst, kde se prokazatelně schází mládež nebo dospělí za účelem konzumace alkoholu a kouření tabákových výrobků.
- V rámci MČ Praha 22 vymezit veřejná prostranství se zákazem požívání alkoholických nápojů a navrhnout je prostřednictvím legislativního procesu do obecně závazné vyhlášky hl. m. Prahy, o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích.
- Pokračovat ve vzdělávání školních metodiků prevence a učitelů škol MČ Praha 22.
- Kontroly a efektivita kvality vzdělávacích programů zaměřených na oblast primární prevence,
- Dle potřeby finanční podpora oblasti primární prevence rizikového chování ve školách z rozpočtu MČ Praha 22.

- Finanční podpora výkonu funkce školního metodika prevence z rozpočtu MČ Praha 22.
- Podpora vymezení pozic metodiků prevence
- Podpora kontinuálních programů se sebezkušenostními prvky.

15. Legislativní vymezení

Dokumenty související přímo s problematikou prevence rizikového chování:

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Vyhláška 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních,
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy, č.j.: 21 149/2016-22 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy, č.j.: 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy, č.j.: 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví,
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k vzdělávání žáků se speciálními poruchami učení nebo chování č. j. 13 711/2001-24.
- Metodické doporučení č.j.: 43 301/2013 pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků.

Legislativní normy České republiky pro oblast prevence:

- Zákon č. 65/2017 Sb. zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách
- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)

V Praze, dne 8. března 2022

Zpracovala:
Pavλίna Harantová
Protidrogová koordinátorka ÚMČ Praha22

Poděkování za spolupráci patří:

Mgr. Zdeňce Žaludové, Mgr. Ivaně Vodičkové, Mgr. et Mgr. Evě Vaňkátové, Mgr. Vítu Matoušovi